

Dosarul nr. 3ra-1042/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Victoria Sanduța)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vladislav Clima, Ala Malii, Ecaterina Palanciuc)

ÎNCHEIERE

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Tîrsîna împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Tîrsîna,

constată:

La 17 iulie 2018, Valeriu Tîrsîna a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a menționat că, a participat la războiul din Afganistan și la 21 martie 1986, pentru merite deosebite față de stat a fost decorat cu ordinul „Steaua Roșie” (Красная Звезда) a URSS.

A activat în organele de poliție în funcția de comandant de grup în Departamentul Intervenție Acțiuni Speciale nr. 1 al Brigăzii de poliție cu destinație specială a Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i acordat gradul maior de poliție, iar la 14 aprilie 2000 a fost pensionat.

Începând cu 01 mai 2003, pentru merite deosebite față de stat i s-a acordat alocația nominală în mărime de 50 de lei lunar.

A considerat că alocația lunară pentru merite deosebite față de stat i-a fost calculată incorect, deoarece în sensul Hotărârii Permanentei nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei URSS, ordinul „Steaua Roșie” a fostei URSS corespunde conform importanței cu destinația de stat a Republicii Moldova ordinul „Stefan cel Mare”.

Conform articolului 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani nr. 190-XV din 08 mai 2003, alocația nominală se stabilește persoanelor decorate cu

ordinele „Ordinul Republicii”, „Stefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de „Erou al Muncii Socialiste” – 500 de lei.

Respectiv, pentru ordinul „Steaua Roșie” urma a-i fi calculată și achitată alocația nominală de 500 de lei și nu 50. Drept consecință, nu i-a achitată alocația în mărime de 450 de lei lunar.

La 18 mai 2018, s-a adresat CNAS cu cerere prealabilă pentru a soluționa litigiul pe cale amiabilă, solicitând recalcularea alocației și achitarea diferenței de 450 de lei lunar începând cu 01 mai 2003.

Prin răspunsul nr. P-1087/18 din 20 iunie 2018 CNAS a respins cererea prealabilă, din motiv că nu există temei legitim de a recalcula cuantumul alocației nominale în mărime de 500 de lei, pentru ordinul „Steaua Roșie”.

Răspunsul CNAS l-a considerat ilegal și neîntemeiat, deoarece contravine dispozițiilor art. 21 alin. (2) lit.b) și 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani nr. 190-XV din 08 mai 2003,

Valeriu Tîrsîna a solicitat admiterea acțiunii, anularea răspunsului CNAS din 20 iunie 2018, ca fiind neîntemeiat, obligarea CNAS de a-i achita diferența alocației nominale pentru merite deosebite față de stat, începând cu 01 mai 2003 în mărime de 450 de lei lunar, încasarea din contul CNAS în beneficiul său a sumei de 50 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de compensarea a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Tîrsîna.

S-a constatat ca fiind neîntemeiat răspunsul CNAS nr. T-1057/18 din 20 iunie 2018.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Valeriu Tîrsîna diferența alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu 26 mai 2006 și până la 01 ianuarie 2017, în sumă de 450 de lei lunar.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Valeriu Tîrsîna diferența alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu 01 ianuarie 2017 și până la 22 noiembrie 2018, în sumă de 400 de lei lunar.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Valeriu Tîrsîna alocația nominală lunară de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu 22 noiembrie 2018, în sumă de 500 de lei lunar.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Valeriu Tîrsîna suma de 1 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Valeriu Tîrsîna suma de 5 000 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, pretențiile lui Valeriu Tîrsîna s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d. 52, 55-59).

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 88, 89-100).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, este neîntemeiat refuzul CNAS de a-i achita lui Valeriu Tîrsîna alocația de stat pentru merite deosebite față de stat pentru ordinul „Steaua Roșie” în cuantum deplin. Or, conform Anexei la Hotărârea Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova

decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S. nr. 533-XIII din 13 iulie 1995, distincția de stat a Republicii Moldova ordinul „Ștefan cel Mare” corespunde cu distincția de stat a fostei U.R.S.S. ordinul „Steaua Roșie”.

Respectiv, Valeriu Tîrsîna cade sub incidența art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la veterani nr. 190-XV din 08 mai 2003, care prevede că persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste li se stabilește o alocație nominală în cuantum de 500 de lei lunar.

Astfel, prin prisma art. 24 alin. (2) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003 (în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 55 din 29 martie 2018 în vigoare de la 01 iulie 2018), CNAS are obligația de a achita lui Valeriu Tîrsîna alocația de stat pentru merite deosebite față de stat după cum urmează: începând cu 26 mai 2006 până la 01 ianuarie 2017 în sumă de 450 de lei lunar, de la 01 ianuarie 2017 până la 22 ianuarie 2018 în sumă de 400 de lei lunar și începând cu 22 noiembrie 2018 în sumă de 500 de lei lunar.

La 28 mai 2019, CNAS a depus recurs împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei decizii noi (f.d. 102).

La 04 iulie 2019, CNAS a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în care a invocat că în sensul art. 22 alin. (1) lit.(d) din Legea cu privire la veterani nr. 190-XV din 08 mai 2003 nu există temei legal de a stabili alocația nominală în cuantum de 500 de lei pentru ordinul „Steaua Roșie”.

Conform acestei norme, pentru persoanele decorate cu ordine, cu excepția persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste constituia inițial suma de 50 de lei, iar de la 01 iulie 2016 – 100 de lei.

La 01 ianuarie 2017, când CNAS a preluat efectuarea plăților pensiilor și prestațiilor sociale în mărimile stabilite de instituțiile de forță, cuantumul alocației intimatului era de 100 de lei lunar. Respectiv, CNAS a preluat spre plată alocația intimatului anume în cuantum de 100 de lei lunar.

Instanța de apel a tratat cu ignoranță faptul că intimatul este beneficiar de pensie începând cu data de 14 aprilie 2000, stabilită de Ministerul Afacerilor Interne. Prin urmare, Ministerul Afacerilor Interne a fost instituția statală responsabilă de stabilirea și achitarea alocației de stat pentru intimat, inițial de 50 de lei lunar, ulterior de 100 de lei lunar.

CNAS nu a avut nicio atribuție la stabilirea alocației intimatului, ci doar la 01 ianuarie 2017 a preluat plata acesteia în cuantumul stabilit de către Ministerul Afacerilor Interne.

Astfel, pretențiile reclamantului pentru achitarea diferenței alocației pentru perioada de la 26 mai 2006 până 30 iunie 2016 în sumă de 450 de lei lunar și pentru perioada de la 01 iulie 2016 până la 31 decembrie 2016 în sumă de 400 de lei lunar urma a fi înaintată față de Ministerul Afacerilor Interne.

Soluția instanței de apel în partea reparării prejudiciului moral este neîntemeiată, deoarece pretinsul prejudiciu moral invocat de intimat nu a fost probat, fiind pur declarativ. Or, CNAS prin acțiunile sale nu a provocat careva suferințe morale intimatului, ci s-a condus în strictă conformitate de prevederile legale în vigoare.

La caz, însăși admiterea cerinței de recalculare a alocației ar reprezenta pentru reclamant o reparare a prejudiciului moral eventual suportat.

La soluționarea chestiunii cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, instanța de apel nu a supus controlului rezonabilitatea acestei sume bănești, având în vedere că cauză nu prezintă o complexitate sporită și s-a examinat într-o perioadă relativ scurtă de timp, o ședință în prima instanță și una în instanța de apel.

Prin urmare, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei nu sunt probate, reale, rezonabile și nici necesare.

Cu atât mai mult că intimatul și reprezentantul acesteia nu au prezentat contractul de asistență juridică, în baza căruia ar putea fi stabilit tariful unei ore de lucru a avocatului, precum și raportul privind activitatea avocatului în cauză, în care să fie menționate acțiunile întreprinse de către avocat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Potrivit articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul de admisibilitate consideră că recursul CNAS este depus în interiorul termenului legal, deoarece decizia recurată datează cu 22 mai 2019 (f.d. 88, 89), iar recursul a fost depus la 28 mai 2019, adică în termen de 30 de zile de la pronunțarea deciziei.

Decizia motivată din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 09 iulie 2019 (f.d. 102), iar recursul motivat s-a depus la 04 iulie 2019 (f.d. 103-108).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul CNAS cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod

flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform articolelor 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ și articolelor 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Sveatoslav Moldovan